

DERINIMO PAŽYMA DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2022 M. NUTARIMO NR. „DĖL MOKSLINIŲ TYRIMŲ IR EKSPERIMENTINĖS PLĖTROS IR INOVACIJŲ (SUMANIOSIOS SPECIALIZACIJOS) PRIORITETŲ ĮGYVENDINIMO KONCEPCIJOS“ PROJEKO

Institucija ir rašto numeris	Institucijos pastabos	Žyma apie pastabas ir pasiūlymus
Lietuvos mokslo taryba, 2022-04	<p>Taryba siūlo S3 koncepciją aktualizuoti, papildyti mokslinių tyrimų, mokslo, verslo ir viešojo sektoriaus bendradarbiavimo dėmenimis, į S3 koncepciją grąžinti prioritetą „Įtrauki ir kūrybinga visuomenė“ ir įtraukti šias tematikas: socialinės ir kultūrinės inovacijos visuomenei aktualiems produktams ir paslaugoms kurti bei viešajam sektoriui atsinaujinti; socialinės inovacijos asmens ugdymui, visuomenės psichikos ir fizinės sveikatos gerinimui; dizaino ir audiovizualinių medijų inovacijos, technologijos, paslaugos ir produktai; skaitmeninė humanitarika 3.0; lanksčios ir socialiai atsakingos produktų kūrimo, gamybos bei procesų valdymo technologijos; technologinių inovacijų socialinis poveikis.</p>	<p>Iš dalies atsižvelgta.</p> <p>Įgyvendinant Sumanios specializacijos stebėseną buvo vertinama Sumanios specializacijos prioritetų pajėgumo pažanga. Prioritetų pajėgumui nustatyti buvo apskaičiuota kiekvieno rodiklio (viso 12 rodiklių) medianinė reikšmė suteikiant balus prioritetui tuo atveju, jeigu rodiklio reikšmė yra didesnė nei medianos dydis bei suteikiant atitinkamiems rodikliams svorius.</p> <p>Daugiausiai balų surinko prioritetai „Nauji gamybos procesai, medžiagos ir technologijos“ (8,6 balo, tai yra didžiausia galima suma), „Sveikatos technologijos ir biotechnologijos“ (5,6 balo) bei „Informacinės ir ryšių technologijos (4,1 balo). Su trijų daugiausiai balų surinkusių prioritetų įgyvendinimu sietiniams projektams buvo skirta daugiausia viešųjų investicijų (tiek mokslo ir studijų institucijų, tiek verslo įmonių vykdomiems projektams), jiems įgyvendinti pritraukta daugiausia privačių investicijų, jiems įgyvendinti skirta daugiausia verslo projektų. Prioritetai „Sveikatos technologijos ir biotechnologijos“ ir „Nauji gamybos procesai, medžiagos ir technologijos“ išsiskiria su jais sietinų publikacijų skaičiumi. Tokiu būdu šie trys prioritetai tapo pagrindu 2021-2027 m. Europos Sąjungos fondų investicijų laikotarpio sumanios specializacijos strategijai, taip pat išsaugant ir į juos integruojant gerais rezultatais ir dideliu potencialu išsiskiriančias kitų prioritetų tematikas.</p> <p>Remiantis 2020-06-11 Nr. TIS -2 Mokslinių tyrimų ir eksperimentinės (socialinės, kultūrinės) plėtros ir inovacijų raidos prioritetų įgyvendinimo koordinavimo grupės posėdžio protokolu, bendru Koordinavimo grupės sutarimu pasirinktas 2 scenarijus – „stiprių“ prioritetų ir tematikų scenarijus, besiremiantis „silpnų“ tematikų atsisakymo principu. Nuspręsta, kad 2021-2027 m. periode Lietuvos sumanią specializaciją sudarys 3 prioritetai (Sveikatos technologijos ir biotechnologijų, Nauji gamybos procesai, medžiagos ir technologijos, Informacinės ir ryšių technologijos).</p> <p>Dėl to prie prioriteto „Informacinės ir ryšių technologijos“ išliko tematika „Audiovizualinių medijų technologijos ir socialinės inovacijos“, kuri sudarys galimybes naujų, paveikesnių sprendimų, reikalingų augantiems socialiniams poreikiams tenkinti ir sudėtingiems visuomenei kylantiems uždaviniams spręsti.</p> <p>Pandemijos sąlygomis kultūros, meno, paveldo, mokslo ir švietimo sektoriaus atstovai parodė, kaip, pasitelkiant mokslinius tyrimus, technologijas gali būti sudaromos sąlygos atpažinti, suvaldyti kylančius sunkumus, taip pat įtraukti visuomenę siekti</p>

		bendresnių socialinių tikslų. Todėl socialinių inovacijų plėtra pasitelkiant turėtų teigiamos įtakos atremiant visuomenei kylančius išbandymus.
Lietuvos mokslo tarybos Humanitarinių ir socialinių mokslų komitetas, 2022-04	Labai svarbu, kad S3 koncepcijoje būtų apibrėžta pati „socialinės inovacijos“ sąvoka: Lietuvos Respublikos terminų bankas nurodo, kad teiktina jos apibrėžtis yra „naujų produktų ir (arba) procesų kūrimas ir pritaikymas socialinėms problemoms spręsti, visuomenės poreikiams tenkinti efektyviau ir (ar) darniau ir (arba) naujiems socialiniams ryšiams, partnerystei ar tinklams kurti“ (http://terminai.vlkk.lt/paieska?search=socialin%C4%97+inovacija+). S3 koncepcijoje vartojama „socialinės inovacijos“ sąvoka stokoja turinio, ir, sprendžiant iš bendro koncepcijos konteksto, yra nepagrįstai susiaurinama. Lygiagrečiai reikia apibrėžti ir vartoti sąvoką „kultūrinė inovacija“ (angl. culture based innovations), kuri jau buvo naudojama Sumaniosios specializacijos strategijoje iki ją atnaujinant.	Iš dalies atsižvelgta. Kadangi Lietuvos Respublikos terminų banke yra apibrėžta sąvoka „socialinės inovacijos“, nėra tikslinga jos apibrėžti ir Sumanios specializacijos koncepcijoje. Sąvoka nėra siaurinama. Kadangi tai yra prioriteto „Informacinės ir ryšių technologijos“ tematika, tai naujų produktų ir (arba) procesų kūrimas ir pritaikymas socialinėms problemoms spręsti, visuomenės poreikiams tenkinti efektyviau ir (ar) darniau ir (arba) naujiems socialiniams ryšiams, partnerystei ar tinklams kurti turi būti įgyvendinamas pasitelkiant informacines ir ryšių technologijas.
Lietuvos mokslo tarybos Humanitarinių ir socialinių mokslų komitetas, 2022-04	Teikiame pasiūlymą grąžinti „Įtraukios ir kūrybingos visuomenės“ prioritetą. Siūlomos tematikos: Socialinės ir kultūrinės inovacijos visuomenei aktualiems produktams ir paslaugoms kurti bei viešajam sektoriui atsinaujinti; 5 Socialinės inovacijos asmens ugdymui, visuomenės psichikos ir fizinės sveikatos gerinimui; Dizaino ir audiovizualinių medijų inovacijos, technologijos, paslaugos ir produktai; Skaitmeninė humanitarika 3.0; Lanksčios ir socialiai atsakingos produktų kūrimo, gamybos bei procesų valdymo technologijos; Technologinių inovacijų socialinis poveikis.	Iš dalies atsižvelgta. Įgyvendinant Sumanios specializacijos stebėseną buvo vertinama Sumanios specializacijos prioritetų pajėgumo pažanga. Prioritetų pajėgumui nustatyti buvo apskaičiuota kiekvieno rodiklio (viso 12 rodiklių) medianinė reikšmė suteikiant balus prioritetui tuo atveju, jeigu rodiklio reikšmė yra didesnė nei medianos dydis bei suteikiant atitinkamiems rodikliams svorius. Daugiausiai balų surinko prioritetai „Nauji gamybos procesai, medžiagos ir technologijos“ (8,6 balo, tai yra didžiausia galima suma), „Sveikatos technologijos ir biotechnologijos“ (5,6 balo) bei „Informacinės ir ryšių technologijos (4,1 balo). Su trijų daugiausiai balų surinkusių prioritetų įgyvendinimu sietiniems projektams buvo skirta daugiausia viešųjų investicijų (tiek mokslo ir studijų institucijų, tiek verslo įmonių vykdomiems projektams), jiems įgyvendinti pritraukta daugiausia privačių investicijų, jiems įgyvendinti skirta daugiausia verslo projektų. Prioritetai „Sveikatos technologijos ir biotechnologijos“ ir „Nauji gamybos procesai, medžiagos ir technologijos“ išsiskiria su jais sietinų publikacijų skaičiumi. Tokiu būdu šie trys prioritetai tapo pagrindu 2021-2027 m. Europos Sąjungos fondų investicijų laikotarpio sumanios specializacijos strategijai, taip pat išsaugant ir į juos integruojant gerais rezultatais ir dideliu potencialu išsiskiriančias kitų prioritetų tematikas. Remiantis 2020-06-11 Nr. TIS -2 Mokslinių tyrimų ir eksperimentinės (socialinės, kultūrinės) plėtros ir inovacijų raidos prioritetų įgyvendinimo koordinavimo grupės posėdžio protokolu, bendru Koordinavimo grupės sutarimu pasirinktas 2 scenarijus –

		<p>„stiprių“ prioritetų ir tematikų scenarijus, besiremiantis „silpnų“ tematikų atsisakymo principu. Nuspręsta, kad 2021-2027 m. periode Lietuvos sumanią specializaciją sudarys 3 prioritetai (Sveikatos technologijos ir biotechnologijų, Nauji gamybos procesai, medžiagos ir technologijos, Informacinės ir ryšių technologijos).</p> <p>Dėl to prie prioriteto „Informacinės ir ryšių technologijos“ išliko tematika „Audiovizualinių medijų technologijos ir socialinės inovacijos“, kuri sudarys galimybes naujų, paveikesnių sprendimų, reikalingų augantiems socialiniams poreikiams tenkinti ir sudėtingiems visuomenei kylantiems uždaviniams spręsti.</p> <p>Pandemijos sąlygomis kultūros, meno, paveldo, mokslo ir švietimo sektoriaus atstovai parodė, kaip, pasitelkiant mokslinius tyrimus, technologijas gali būti sudaromos sąlygos atpažinti, suvaldyti kylančius sunkumus, taip pat įtraukti visuomenę siekti bendresnių socialinių tikslų.</p> <p>Dizainas turi daugiausiai įtakos ir potencialo prisidėti prie kito MTEPI koncepcijos prioriteto „Nauji gamybos procesai, medžiagos ir technologijos“, kuriuo siekiama žiedinės ekonomikos transformacijos, tradicinės gamybos bei gaminių esminio modernizavimo ir inovatyvaus proveržio, todėl dizaino technologijos integruotos į šio prioriteto tematiką „Lanksčios produktų kūrimo, gamybos bei procesų valdymo, dizaino technologijos“</p>
<p>Visorių informacinių technologijų parkas, 2022-04</p>	<p>Prioriteto „Informacinės ir ryšių technologijos“ įgyvendinimo tematikų tarpe numatyti temą „Palydovinių duomenų apdorojimas ir palydovų misijų valdymas“. Tema apima tokias sritis, kaip:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Palydovų ir palydovų spiečių valdymo, palydovų misijų planavimo ir organizavimo, ryšio langų rezervavimo, žemės stočių valdymo programinė įranga • Palydovų misijų simuliacinio programinė įranga • Dirbtinio intelekto sprendimai palydovinių duomenų apdorojimui • Palydoviniais duomenimis grįstos prognozavimo ir sprendimų priėmimo sistemos • Naujų ryšio technologijų, skirtų palaikyti komunikaciją su palydovais, įskaitant ir tarp-palydovinį ryšį, kūrimas (radijo komunikacija VHF, UHF, L, S, C, X, K, Q/V, W ir kt. dažnio ruožuose, optinė komunikacija). 	<p>Iš dalies atsižvelgta.</p> <p>Prioritetas „Informacinės ir ryšių technologijos“ apima plačias tematikas:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dirbtinis intelektas, didieji ir paskirstytieji duomenys, įvairiarūšė analizė, apdorojimas ir diegimas; - daiktų internetas; - kibernetinis saugumas; - finansinės technologijos ir blokų grandinės; - audiovizualinių medijų technologijos ir socialinės inovacijos; - išmaniosios transporto sistemos. <p>Palydovinių duomenų apdorojimo ir palydovų misijų valdymo mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros veiklos gali būti finansuojamos, jei jos yra įgyvendinamos šių tematikų aprėptyje. Prioriteto aprašymas papildytas siūlomu tekstu: „IT technologijų taikymas didelę pridėtinę vertę kuria ir naujose pramonės srityse, tokiose kaip kosmoso technologijos. Lietuvos įmonės lyderiauja regione kuriant inovatyvius sprendimus tokiose srityse kaip - dirbtinio intelekto sprendimai palydovinių duomenų apdorojimui, palydoviniais duomenimis grįstos prognozavimo ir sprendimų priėmimo sistemos, palydovų ir palydovų spiečių valdymo, palydovų misijų planavimo ir sprendimai, daiktų interneto, paremto palydovų infrastruktūra, sprendimai ir pan.“.</p>

		Verslo ir mokslo bendradarbiavimo apimtys kosmoso sektoriuje Lietuvoje nesudaro tokios kritinės masės, kad „Palydovinių duomenų apdorojimas ir palydovų misijų valdymas“ galėtų būti išskiriama kaip atskira tematika.
Visorių informacinių technologijų parkas, 2022-04	<p>Prioriteto „Nauji gamybos procesai, medžiagos ir technologijos“ įgyvendinimo tematikų tarpe numatyti temą „Kosminės technologijos“</p> <ul style="list-style-type: none"> • Naujų medžiagų palydovų komponentams kūrimas (kosmoso sąlygoms atsparios dangos, struktūriniai, elektronikos komponentai, efektyvesni propulsijos ir fotovoltiniai sprendimai ir pan.) • „Žalesnio“ kuro skraidantiems aparatams kūrimas • Naujų gamybos technologijų pramoninei palydovų ir jų komponentų gamybai kūrimas ir diegimas. 	<p>Iš dalies atsižvelgta.</p> <p>Sumanios specializacijos koncepcijoje įvardintas prioritetas „Nauji gamybos procesai, medžiagos ir technologijos“ apima tokias temas kaip:</p> <ul style="list-style-type: none"> - fotoninės ir lazerinės technologijos; - pažangiosios medžiagos ir konstrukcijos; - lanksčios produktų kūrimo, gamybos bei procesų valdymo, dizaino technologijos; - energijos vartojimo efektyvumas, išmanumas; - atsinaujinantys energijos ištekliai. <p>Kosmoso sektoriaus mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros veiklos gali būti finansuojamos, jei jos yra įgyvendinamos šių tematikų aprėptyje. Prioriteto aprašymas papildytas siūlomu tekstu: „Ypač daug galimybių inovacinei veiklai skleisti yra naujose pramonės srityse, tokiose kaip kosminės technologijos. Kosmoso veikla turi labai didelį inovacinį potencialą ir horizontaliai apima iš esmės visas mokslo kryptis ir technologijas. Kosmoso technologijos, kaip ir karinės, yra pažangiausios, tad, didindamos bendrąją inovacijų kultūrą, užtikrina ir šalies konkurencingumą. Kosmoso veikla padeda spręsti svarbiausias politinio, ekonominio ir technologinio nepriklausomumo bei saugumo problemas Kosmoso technologijų pagrindu įvairiuose pramonės sektoriuose yra kuriami didžiausios pridėtinės vertės sisteminiai produktai ir paslaugos - radijo dažnio sistemų, naudingosios apkrovos ir technologijų, optikos ir optoelektronikos, medžiagų ir procesų, gyvybės ir fizinių mokslų, kosminių sistemų programinės įrangos, mažųjų ir nano-palydovų gamybos, robotikos, autonominių sistemų ir dirbtinio intelekto, elektros, elektromechaniniai ir elektriniai komponentų ir kokybės užtikrinimo sprendimai, naujos medžiagos palydovų komponentams, kosmoso sąlygoms atsparios dangos, struktūriniai, elektronikos komponentai, efektyvesni propulsijos ir fotovoltiniai sprendimai „žalesnis“ kuras skraidantiems aparatams ir pan.“.</p> <p>Verslo ir mokslo bendradarbiavimo apimtys kosmoso sektoriuje Lietuvoje nesudaro tokios kritinės masės, kad tai galėtų būti išskiriama kaip atskiras prioritetas ar tematika.</p>

<p>Vytauto Didžiojo Universitetas, 2022-04</p>	<p>Akivaizdu, kad dokumente menkai atsižvelgta į Lietuvos mokslo tarybos (toliau – LMT) Humanitarinių ir socialinių mokslų komiteto išdėstytas pastabas (žr. šio rašto priedą) ir įrodymais pagrįstus argumentus, kuriuose atkreipiamas dėmesys, kad atsisakius „įtraukios ir kūrybingos visuomenės“ sumaniosios specializacijos prioriteto Lietuva išsiskiria Europos mokslo politikos kontekste, kuriame humanitarinių ir socialinių mokslų dedamoji yra nuosekliai stiprinama, pripažįstant, kad jokios inovacijos nebūna tvarios ir veiksmingos, nesuvokus jų kūrimo ir įgyvendinimo sociokultūrinio konteksto.</p>	<p>Iš dalies atsižvelgta.</p> <p>Įgyvendinant Sumanios specializacijos stebėseną buvo vertinama Sumanios specializacijos prioritetų pajėgumo pažanga. Prioritetų pajėgumui nustatyti buvo apskaičiuota kiekvieno rodiklio (viso 12 rodiklių) medianinė reikšmė suteikiant balus prioritetui tuo atveju, jeigu rodiklio reikšmė yra didesnė nei medianos dydis bei suteikiant atitinkamiems rodikliams svorius.</p> <p>Daugiausiai balų surinko prioritetai „Nauji gamybos procesai, medžiagos ir technologijos“ (8,6 balo, tai yra didžiausia galima suma), „Sveikatos technologijos ir biotechnologijos“ (5,6 balo) bei „Informacinės ir ryšių technologijos (4,1 balo). Su trijų daugiausiai balų surinkusių prioritetų įgyvendinimu sietiniams projektams buvo skirta daugiausia viešųjų investicijų (tiek mokslo ir studijų institucijų, tiek verslo įmonių vykdomiems projektams), jiems įgyvendinti pritrūkta daugiausia privačių investicijų, jiems įgyvendinti skirta daugiausia verslo projektų. Prioritetai „Sveikatos technologijos ir biotechnologijos“ ir „Nauji gamybos procesai, medžiagos ir technologijos“ išsiskiria su jais sietinų publikacijų skaičiumi. Tokiu būdu šie trys prioritetai tapo pagrindu 2021-2027 m. Europos Sąjungos fondų investicijų laikotarpio sumanios specializacijos strategijai, taip pat išsaugant ir į juos integruojant gerai rezultatais ir dideliu potencialu išsiskiriančias kitų prioritetų tematikas.</p> <p>Remiantis 2020-06-11 Nr. TIS -2 Mokslinių tyrimų ir eksperimentinės (socialinės, kultūrinės) plėtros ir inovacijų raidos prioritetų įgyvendinimo koordinavimo grupės posėdžio protokolu, bendru Koordinavimo grupės sutarimu pasirinktas 2 scenarijus – „stiprių“ prioritetų ir tematikų scenarijus, besiremiantis „silpnų“ tematikų atsisakymo principu. Nuspręsta, kad 2021-2027 m. periode Lietuvos sumanią specializaciją sudarys 3 prioritetai (Sveikatos technologijos ir biotechnologijų, Nauji gamybos procesai, medžiagos ir technologijos, Informacinės ir ryšių technologijos).</p> <p>Dėl to prie prioriteto „Informacinės ir ryšių technologijos“ išliko tematika „Audiovizualinių medijų technologijos ir socialinės inovacijos“, kuri sudarys galimybes naujų, paveikesnių sprendimų, reikalingų augantiems socialiniams poreikiams tenkinti ir sudėtingiems visuomenei kylantiems uždaviniais spręsti.</p> <p>Pandemijos sąlygomis kultūros, meno, paveldo, mokslo ir švietimo sektoriaus atstovai parodė, kaip, pasitelkiant mokslinius tyrimus, technologijas gali būti sudaromos sąlygos atpažinti, suvaldyti kylančius sunkumus, taip pat įtraukti visuomenę siekti bendresnių socialinių tikslų.</p> <p>Dizainas turi daugiausiai įtakos ir potencialo prisidėti prie kito MTEPI koncepcijos prioriteto „Nauji gamybos procesai, medžiagos ir technologijos“, kuriuo siekiama žiedinės ekonomikos transformacijos, tradicinės gamybos bei gaminių esminio modernizavimo ir inovatyvaus proveržio, todėl dizaino technologijos integruotos į šio</p>
--	---	---

		prioriteto tematiką „Lanksčios produktų kūrimo, gamybos bei procesų valdymo, dizaino technologijos“.
Vytauto Didžiojo Universitetas, 2022-04	Atsižvelgdami į per pandemiją pasikeitusią švietimo aplinką, siūlome prioritetą „Informacinės ir ryšių technologijos“ papildyti tematika „Modernios ugdymo technologijos ir procesai“.	Iš dalies atsižvelgta. Prie prioriteto „Informacinės ir ryšių technologijos“ išliko tematika „Audiovizualinių medijų technologijos ir socialinės inovacijos“, kuri sudarys galimybes naujų, paveikesnių sprendimų, reikalingų augantiems socialiniams poreikiams tenkinti ir sudėtingiems visuomenei kylantiems uždaviniams spręsti. Šios tematikos aprėptyje pasitelkiant mokslinius tyrimus, technologijas sudaromos sąlygos kurti modernius ugdymo(si) iššūkius atliepiančius produktus.
Lietuvos universitetų rektorių konferencija, 2022-04-25 Nr. 3018	Koncepcijoje į Covid-19 pandemiją pažvelgta tik kaip į medicininę problemą, nors pandemijos sąlygomis švietimo, kultūros, ekonomikos sektoriai pademonstravo kaip krizės akivaizdoje gimsta socialinės inovacijos, sudarančios sąlygas suvaldyti kylančius iššūkius, įtraukiant visuomenę bei siekiant bendresnių socialinių tikslų.	Iš dalies atsižvelgta. Koncepcijoje būtent ir atkreipiamas dėmesys, kad pandemijos sąlygomis kultūros, meno, paveldo, mokslo ir švietimo sektoriaus atstovai parodė, kaip, pasitelkiant mokslinius tyrimus, technologijas gali būti sudaromos sąlygos atpažinti, suvaldyti kylančius sunkumus, taip pat įtraukti visuomenę siekti bendresnių socialinių tikslų. Todėl prie prioriteto „Informacinės ir ryšių technologijos“ yra išskirta tematika - audiovizualinių medijų technologijos ir socialinės inovacijos, nes manoma, jog socialinių inovacijų plėtra turi teigiamos įtakos atremiant visuomenei kylančius išbandymus.
Lietuvos universitetų rektorių konferencija, 2022-04-25 Nr. 3018	2022 m. vasario 24 d. pasikeitusi Lietuvos ir Pasaulio situacija išryškino saugios valstybės ir atsparios krizėms visuomenės poreikį. Akivaizdu, kad ekonomika yra taip pat labai paliesta šių procesų ir turi būti didinamas jos nepriklausomumas ir atsparumas ilgalaikėje perspektyvoje, skatinamos paslaugos ir produktai, kurie gali būti siūlomi už valstybės ir visuomenės saugumą atsakingoms valstybės institucijoms.	Iš dalies atsižvelgta. Sumanios specializacijos koncepcijoje įvardintas prioritetas „Nauji gamybos procesai, medžiagos ir technologijos“ apima tokias temas kaip: - fotoninės ir lazerinės technologijos; - pažangiosios medžiagos ir konstrukcijos; - lanksčios produktų kūrimo, gamybos bei procesų valdymo, dizaino technologijos; - energijos vartojimo efektyvumas, išmanumas; - atsinaujinantys energijos ištekliai. Gynybos sektoriaus mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros veiklos gali būti finansuojamos, jei jos yra įgyvendinamos šių tematikų aprėptyje. Verslo ir mokslo bendradarbiavimo apimtys gynybos sektoriuje Lietuvoje nesudaro tokios kritinės masės, kad tai galėtų būti išskiriama kaip atskiras prioritetas ar tematika. Taip pat prie prioriteto „Informacinės ir ryšių technologijos“ yra išskirta tematika – Kibernetinis saugumas, kuri apima kuri apima asmens duomenų apsaugą, blokų

		grandinių technologijas, kibernetinio terorizmo, šnipinėjimo, nuomonių manipuliavimo užkardymo ir prevencijos technologijas. Finansuojant MTEPI veiklas šioje tematikoje būtent ir bus kuriami produktai ir paslaugos, kurie užtikrintų valstybės bei visuomenės kibernetinį saugumą.
Lietuvos universitetų rektorių konferencija, 2022-04-25 Nr. 3018	Nustatant sumaniosios specializacijos prioritetus menkai atsižvelgta į Lietuvos mokslo tarybos Humanitarinių ir socialinių mokslų komiteto išdėstytas pastabas ir įrodymais pagrįstus argumentus, kuriuose atkreipiamas dėmesys, jog atsisakius „įtraukios ir kūrybingos visuomenės“ sumaniosios specializacijos prioriteto Lietuva išsiskiria Europos mokslo politikos kontekste, kuriame socialinių ir humanitarinių mokslų dedamoji yra nuosekliai stiprinama, pripažįstant, kad jokios inovacijos nebūna tvarios ir veiksmingos, nesuvokus jų kūrimo ir įgyvendinimo sociokultūrinio konteksto. Pavyzdžiui, Europinės mokslo programos perspektyvoje (priemonė „Culture, creativity and inclusive society“) priešingai, planuojama reikšmingai skirti daugiau finansavimo nei iki šiol.	<p>Iš dalies atsižvelgta.</p> <p>Įgyvendinant Sumanios specializacijos stebėseną buvo vertinama Sumanios specializacijos prioritetų pajėgumo pažanga. Prioritetų pajėgumui nustatyti buvo apskaičiuota kiekvieno rodiklio (viso 12 rodiklių) medianinė reikšmė suteikiant balus prioritetui tuo atveju, jeigu rodiklio reikšmė yra didesnė nei medianos dydis bei suteikiant atitinkamiems rodikliams svorius.</p> <p>Daugiausiai balų surinko prioritetai „Nauji gamybos procesai, medžiagos ir technologijos“ (8,6 balo, tai yra didžiausia galima suma), „Sveikatos technologijos ir biotechnologijos“ (5,6 balo) bei „Informacinės ir ryšių technologijos (4,1 balo). Su trijų daugiausiai balų surinkusių prioritetų įgyvendinimu sietiniams projektams buvo skirta daugiausia viešųjų investicijų (tiek mokslo ir studijų institucijų, tiek verslo įmonių vykdomiems projektams), jiems įgyvendinti pritraukta daugiausia privačių investicijų, jiems įgyvendinti skirta daugiausia verslo projektų. Prioritetai „Sveikatos technologijos ir biotechnologijos“ ir „Nauji gamybos procesai, medžiagos ir technologijos“ išsiskiria su jais sietinų publikacijų skaičiumi. Tokiu būdu šie trys prioritetai tapo pagrindu 2021-2027 m. Europos Sąjungos fondų investicijų laikotarpio sumanios specializacijos strategijai, taip pat išsaugant ir į juos integruojant gerais rezultatais ir dideliu potencialu išsiskiriančias kitų prioritetų tematikas.</p> <p>Remiantis 2020-06-11 Nr. TIS -2 Mokslinių tyrimų ir eksperimentinės (socialinės, kultūrinės) plėtros ir inovacijų raidos prioritetų įgyvendinimo koordinavimo grupės posėdžio protokolu, bendru Koordinavimo grupės sutarimu pasirinktas 2 scenarijus – „stiprių“ prioritetų ir tematikų scenarijus, besiremiantis „silpnų“ tematikų atsisakymo principu. Nuspręsta, kad 2021-2027 m. periode Lietuvos sumanią specializaciją sudarys 3 prioritetai (Sveikatos technologijos ir biotechnologijų, Nauji gamybos procesai, medžiagos ir technologijos, Informacinės ir ryšių technologijos).</p> <p>Dėl to prie prioriteto „Informacinės ir ryšių technologijos“ išliko tematika „Audiovizualinių medijų technologijos ir socialinės inovacijos“, kuri sudarys galimybes naujų, paveikesnių sprendimų, reikalingų augantiems socialiniams poreikiams tenkinti ir sudėtingiems visuomenei kylantiems uždaviniams spręsti.</p> <p>Pandemijos sąlygomis kultūros, meno, paveldo, mokslo ir švietimo sektoriaus atstovai parodė, kaip, pasitelkiant mokslinius tyrimus, technologijas gali būti sudaromos sąlygos atpažinti, suvaldyti kylančius sunkumus, taip pat įtraukti visuomenę siekti bendresnių socialinių tikslų.</p>

		Dizainas turi daugiausiai įtakos ir potencialo prisidėti prie kito MTEPI koncepcijos prioriteto „Nauji gamybos procesai, medžiagos ir technologijos“, kuriuo siekiama žiedinės ekonomikos transformacijos, tradicinės gamybos bei gaminių esminio modernizavimo ir inovatyvaus proveržio, todėl dizaino technologijos integruotos į šio prioriteto tematiką „Lanksčios produktų kūrimo, gamybos bei procesų valdymo, dizaino technologijos“.
Lietuvos universitetų rektorių konferencija, 2022-04-25 Nr. 3018	Sumaniosios specializacijos taikymo kryptyse nurodyta eilė veiklų, skirtų mažų ir vidutinių įmonių (toliau – MVĮ) darbuotojų įgūdžių, leisiančių prisitaikyti prie ekonomikos technologinių pokyčių ir pramonės transformacijos bei MVĮ skatinimui dalyvauti tarptautinėse MTEPI iniciatyvose. Pažymime, jog šios veiklos aktualios ne tik MVĮ, bet ir aukštojo mokslo institucijoms, siekiant sumaniosios specializacijos įgyvendinimo koncepcijoje numatytų rezultatų.	Iš dalies atsižvelgta. Kadangi aukštųjų mokyklų vaidmuo prisitaikant prie ekonomikos technologinių pokyčių bei siekiant pramonės transformacijos yra itin svarbus, todėl Sumanios specializacijos koncepcijoje yra numatytos veiklos, kurios stiprintų tyrėjų gebėjimus bei didintų tyrėjų karjeros patrauklumą, skatintų vykdyti taikomuosius MTEP ir stiprintų mokslo vadybos ir žinių komercinimo gebėjimus MSI, skatintų MTEPI infrastruktūros įveiklinimą bei žinių perdavimo ir komercinimo sistemą.
Lietuvos universitetų rektorių konferencija, 2022-04-25 Nr. 3018	LURK siūlo įvertinti papildomo sumaniosios specializacijos prioriteto ir / ar atitinkamų tematikų, kurios būtų susijusios su Lietuvos saugumo ir visuomenės atsparumo didinimu (galimų tematikų pavyzdžiai: migrantų integracijos skatinimas, visuomenės imlumo mokslo žinioms ir inovacijoms didinimas, visuomenės atsparumo propagandai didinimas ir pan.) įtraukimo galimybę į esamus prioritetus. Pvz. atsižvelgiant į per pandemiją pasikeitusią švietimo aplinką, siūloma prioritetą "Informacinės ir ryšių technologijos" papildyti tematika: "Modernios ugdymo technologijos ir procesai".	Iš dalies atsižvelgta. Įgyvendinant Sumanios specializacijos stebėseną buvo vertinama Sumanios specializacijos prioritetų pajėgumo pažanga. Prioritetų pajėgumui nustatyti buvo apskaičiuota kiekvieno rodiklio (viso 12 rodiklių) medianinė reikšmė suteikiant balus prioritetui tuo atveju, jeigu rodiklio reikšmė yra didesnė nei medianos dydis bei suteikiant atitinkamiems rodikliams svorius. Daugiausiai balų surinko prioritetai „Nauji gamybos procesai, medžiagos ir technologijos“ (8,6 balo, tai yra didžiausia galima suma), „Sveikatos technologijos ir biotechnologijos“ (5,6 balo) bei „Informacinės ir ryšių technologijos (4,1 balo). Su trijų daugiausiai balų surinkusių prioritetų įgyvendinimu sietiniams projektams buvo skirta daugiausia viešųjų investicijų (tiek mokslo ir studijų institucijų, tiek verslo įmonių vykdomiems projektams), jiems įgyvendinti pritraukta daugiausia privačių investicijų, jiems įgyvendinti skirta daugiausia verslo projektų. Prioritetai „Sveikatos technologijos ir biotechnologijos“ ir „Nauji gamybos procesai, medžiagos ir technologijos“ išsiskiria su jais sietinų publikacijų skaičiumi. Tokiu būdu šie trys prioritetai tapo pagrindu 2021-2027 m. Europos Sąjungos fondų investicijų laikotarpio sumanios specializacijos strategijai, taip pat išsaugant ir į juos integruojant gerais rezultatais ir dideliu potencialu išsiskiriančias kitų prioritetų tematikas. Remiantis 2020-06-11 Nr. TIS -2 Mokslinių tyrimų ir eksperimentinės (socialinės, kultūrinės) plėtros ir inovacijų raidos prioritetų įgyvendinimo koordinavimo grupės

		<p>posėdžio protokolu, bendru Koordinavimo grupės sutarimu pasirinktas 2 scenarijus – „stiprių“ prioritetų ir tematikų scenarijus, besiremiantis „silpnų“ tematikų atsisakymo principu. Nuspręsta, kad 2021-2027 m. periode Lietuvos sumanią specializaciją sudarys 3 prioritetai (Sveikatos technologijos ir biotechnologijų, Nauji gamybos procesai, medžiagos ir technologijos, Informacinės ir ryšių technologijos).</p> <p>Dėl to prie prioriteto „Informacinės ir ryšių technologijos“ išliko tematika „Audiovizualinių medijų technologijos ir socialinės inovacijos“, kuri sudarys galimybes naujų, paveikesnių sprendimų, reikalingų augantiems socialiniams poreikiams tenkinti ir sudėtingiems visuomenei kylantiems uždaviniais spręsti.</p> <p>Pandemijos sąlygomis kultūros, meno, paveldo, mokslo ir švietimo sektoriaus atstovai parodė, kaip, pasitelkiant mokslinius tyrimus, technologijas gali būti sudaromos sąlygos atpažinti, suvaldyti kylančius sunkumus, taip pat įtraukti visuomenę siekti bendresnių socialinių tikslų.</p> <p>Dizainas turi daugiausiai įtakos ir potencialo prisidėti prie kito MTEPI koncepcijos prioriteto „Nauji gamybos procesai, medžiagos ir technologijos“, kuriuo siekiama žiedinės ekonomikos transformacijos, tradicinės gamybos bei gaminių esminio modernizavimo ir inovatyvaus proveržio, todėl dizaino technologijos integruotos į šio prioriteto tematiką „Lanksčios produktų kūrimo, gamybos bei procesų valdymo, dizaino technologijos“.</p>
<p>Lietuvos Respublikos finansų ministerija, 2022-05-06, Nr. ((24.43Mr)-5K-2206507)-6K-2202802</p>	<p>Taip pat siūlome Koncepcijoje nurodyti vartojamo termino Mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros ir inovacijų (sumaniosios specializacijos) prioriteto (-ų) fasilitatoriaus (-ių) apibrėžtį, nes Koncepcijos projekte nenurodytas jo juridinis statusas (fiziniai ar juridiniai asmenys) ir atsakomybė.</p>	<p>Iš dalies atsižvelgta.</p> <p>Mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros ir inovacijų (sumaniosios specializacijos) prioritetų įgyvendinimo koncepcijos projekte nurodome, kad Fasilitatoriai, būdami tarpininkais tarp sumaniosios specializacijos įgyvendinimo organizavimo ir koordinavimo bei ekspertinio lygmenų, telkia MTEPI prioritetų ekosistemų dalyvius bendrai veiklai ir atstovauja jų interesams ir poreikiams. Ekonomikos ir inovacijų ministerija kiekvienam sumaniosios specializacijos prioritetui skiria po vieną Fasilitatorių. Jų funkcijos ir veikla išsamiai aptariamos Fasilitatorių veiklos tvarkos apraše, kurį, suderinus su Koordinavimo grupe, tvirtina ekonomikos ir inovacijų ministras.</p> <p>Manome, kad sąvoką apibrėžti būtų netikslinga, nes tai nėra bendrinė sąvoka ar terminas ir skirtinguose kontekstuose gali būti naudojama įvairiai. Koncepcijoje yra išvardijamos Fasilitatorių funkcijos, o detaliau reikalavimai jiems ir veikla bus aprašyti Fasilitatorių veiklos apraše, kurį tvirtins ekonomikos ir inovacijų ministrė.</p>
<p>Lietuvos Respublikos finansų</p>	<p>Atkreipiame dėmesį, kad vienas iš Europos Komisijos 2021–2027 metų Europos Sąjungos fondų investicijoms nustatytos sąlygos „Geras nacionalinės ar regioninės pažangiosios</p>	<p>Iš dalies atsižvelgta.</p> <p>Atsižvelgiant EK rekomendacijomis, 2021-2027 m. Sumanios specializacijos stebėsenos ir vertinimo procesas bus vykdomas remiantis ne tik kiekybiniais, bet ir</p>

<p>ministerija, 2022-05-06, Nr. ((24.43Mr)-5K-2206507)-6K-2202802</p>	<p>specializacijos strategijos valdymas“ vertinimo aspektų yra nustatytos stebėsenos ir vertinimo priemonės, kuriomis matuojami minėtos strategijos tikslų siekimo rezultatai. Europos Komisija savo pastabose yra pažymėjusi, kad Konceptijos projekte šiuo metu per daug dėmesio skiriama kiekybiniais rodikliais. Prašome papildyti Konceptijos tikslo ir uždavinių vertinimo rodiklių ir jų reikšmių sąrašą (1 priedas) kokybiniais rodikliais, susijusiais su tarptautinio bendradarbiavimo, verslininkystės galimybių paieškos proceso stebėjimu.</p>	<p>kokybiniais rodikliais. Patvirtinus Sumanios specializacijos koncepciją, Ekonomikos ir inovacijų ministerija parengs sumaniosios specializacijos stebėsenos ir vertinimo tvarkos aprašą, kuriame bus aprašytas stebėsenos bei vertinimo procesas, naudojami įrankiai bei metodai, atskirų prioritetų įgyvendinimo pažangą matuojančių rodiklių sąrašas. Kokybiniai rodikliai atskiriems prioritetams bus numatyti siekiant gauti išsamesnės informacijos apie kiekvieno prioriteto rezultatyvumą bei indėlį į Sumanios specializacijos įgyvendinimą. Fasilitatoriai taip pat vaidins svarbų vaidmenį teikiant informaciją apie S3 dalyvių patirtį, poreikius ir pan. Fasilitatorių darbo grupėse suinteresuotos šalys (verslo, mokslo, akademinė bendruomenė, inovacijų naudotojai, viešojo sektoriaus atstovai ir kiti inovacijų ekosistemos dalyviai) dalinsis žiniomis ir idėjomis, siūlydamos investicijų kryptis, temas, priemones, aptardamos įgyvendinimo trukdžius, sektorinius, sisteminius iššūkius, siūlydamos galimus sprendimus ir kt. Fasilitatoriai teiks apibendrintas Darbo grupių išvalgas dėl sumaniosios specializacijos priemonių rinkinio formavimo, įgyvendinimo iššūkių ir pan. tai sudarys galimybę gauti kokybinę informaciją iš visos Sumanios specializacijos ekosistemos dalyvių.</p>
<p>Lietuvos biotechnologų asociacija, 2022-04-21, Nr. 20220421-01</p>	<p>Lietuvos biotechnologų asociacija (toliau – LBTA) teikia pastabas teisės projektui Nr. 22-5383 „Dėl mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros ir inovacijų (sumanios specializacijos) prioriteto įgyvendinimo koncepcijos patvirtinimo“: Atkreipiame dėmesį, kad teisės akto projekte rastas vieno iš MTEPI prioriteto formuluotės nesutapimas. 45.1.5 punkte nuordyta „saugus maistas ir tvarkus biologinių išteklių naudojimas“, tačiau 2 lentelėje pateikiama „saugus maistas ir tvarūs agrobiologiniai ištekliai“. Siūlome išlaikyti nuoseklią formuluotę „saugus maistas ir tvarus biologinių išteklių naudojimas“.</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Remiantis 2020-06-11 Nr. TIS -2 Mokslinių tyrimų ir eksperimentinės (socialinės, kultūrinės) plėtros ir inovacijų raidos prioritetų įgyvendinimo koordinavimo grupės posėdžio protokolu, bendru Koordinavimo grupės sutarimu pasirinktas 2 scenarijus – „stiprių“ prioritetų ir tematikų scenarijus, besiremiantis „silpnų“ tematikų atsisakymo principu. Nuspręsta, kad 2021-2027 m. periode Lietuvos sumanią specializaciją sudarys 3 prioritetai (Sveikatos technologijos ir biotechnologijų, Nauji gamybos procesai, medžiagos ir technologijos, Informacinės ir ryšių technologijos). Sveikatos technologijų ir biotechnologijų minima tematika po vertinimo išlieka „saugus maistas ir tvarūs agrobiologiniai ištekliai“</p>
<p>Lietuvos Respublikos kanceliarijos Teisės grupė, 2022-06, TAP Nr. 22-1099; TAIS Nr. 22-5383(2)</p>	<p>Remiantis Technologijų ir inovacijų įstatymo (toliau – Įstatymas) 11 str. 1 d. ir 2 d. 6 p., EIM formuoja technologijų plėtros ir inovacijų politiką, organizuoja, koordinuoja ir kontroliuoja jos įgyvendinimą, koordinuoja MTEPI prioritetų įgyvendinimą. Atsižvelgiant į tai, Projekto 2.2 p. nuostata, remiantis kuria švietimo, mokslo ir sporto ministerijai pavedama sudaryti Mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros ir inovacijų (sumaniosios specializacijos) prioritetų įgyvendinimo koordinavimo grupę</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>2014-2020 m. laikotarpiu Sumanios specializacijos koordinavimo grupei pakaitomis pirmininkaudavo EIM ir ŠMSM viceministrai. Kaip viena iš ES investicijų veiksmų programos 2021-2027 m. reikiamų sąlygų buvo tai, jog būtų paskirta viena institucija, atsakinga už Sumanios specializacijos įgyvendinimą. Kadangi ŠMSM dalyvauja Sumanios specializacijos įgyvendinime, buvo priimtas kompromisas, kad EIM bus atsakinga už Sumanios specializacijos įgyvendinimą, bet ŠMSM pirmininkaus Koordinavimo grupei, kuri yra patariamasis organas, užtikrinantis sklandų tarpinstitucinį bendradarbiavimą.</p>

	ir patvirtinti jos darbo reglamentą, nederą su minėtu įstatyminiu reguliavimu. Šiuo aspektu tikslintinas ir Konceptijos 53 ir 56 p.	
--	---	--
